

Markedsrådet

Markedsrådets avgjørelse 21. mars 2023

Sak: 2022/1671

Parter: Motkraft AS

Prosessfullmektig: Os Advokater DA ved advokat Adele Os

Markedsrådets medlemmer: Selma Ilyas, Tormod Anders Sletten og Monica Viken

1 Sakens bakgrunn

- (1) Motkraft AS (heretter omtalt som «Motkraft» eller «parten») representert ved advokatfirmaet Ally Advokater AS («Ally Advokater»), og senere Os Advokater DA («Os Advokater»), har i muntlig høring 25. oktober 2022 og i e-post 9. desember 2022 fremmet krav om dekning av sakskostnader pålydende 137 900 kroner eksklusiv merverdiavgift, jf. lov av 10. februar 1967 om behandlingsmåten i forvaltningssaker («forvaltningsloven») § 36.
- (2) Bakgrunnen for kravet er at Forbrukertilsynet 2. mai 2022 fattet vedtak om overtredelsesgebyr overfor parten for brudd på lov 9. januar 2009 om kontroll med markedsføring og avtalevilkår mv. (markedsføringsloven) § 6, jf. § 7, om villedende markedsføring. Forbrukertilsynet ila Motkraft et overtredelsesgebyr på 400 000 kroner.
- (3) Markedsrådet kom, i likhet med Forbrukertilsynet, til at parten hadde overtrådt forbudet mot urimelig handelspraksis, herunder villedende markedsføring, i markedsføringsloven § 6, jf. § 7, og at overtredelsen var vesentlig, jf. § 42. Markedsrådet kom i motsetning til Forbrukertilsynet til at overtredelsen ikke var forsettlig, men grovt uaktsom. Markedsrådet reduserte gebyret til 100 000 kroner. Gebyret ble redusert med henvisning til at selskapet tydelig har uttalt at de hele tiden har ønsket å rette seg etter Forbrukertilsynets krav og at Forbrukertilsynet ikke opprettet dialog med selskapet forut for varselet om vedtak, noe som ville gitt selskapet mulighet til å stanse bruken av billigspåstander på et tidligere tidspunkt. Det ble også lagt en viss vekt på at selskapet er relativt nystartet.

2 Partens krav

- (4) Ally Advokatfirma har på vegne av parten fremmet muntlig krav om sakskostnader i forbindelse med muntlig behandling 25. oktober 2022, samt bekreftet kravet i e-post 9.

Postadresse

Postboks 511 Sentrum
5805 Bergen

Besøksadresse

Zander Kaaes gate 7
5015 Bergen

Tlf.: 55 19 30 00

E-post: post@knse.no

desember 2022, vedlagt salæroppgaven. I henhold til salæroppgaven krever parten dekket 137 900 kroner ekskl. mva.

- (5) Markedsrådet ba i e-post 30. januar 2023 om å få tilsendt en timeliste. Partens advokat oversendte 16. februar 2023 to timelister, én for hver advokat som har arbeidet med saken. Det ble ikke gitt noen nærmere begrunnelse for kravet.
- (6) Markedsrådet etterspurte i e-post 17. februar 2023 en forklaring på avvik mellom kravet og totalsummen ut fra timelistene. En av timelistene ble sendt inn i ny versjon per e-post samme dato. I den nye timelisten var flere av timene tatt bort og det ble opplyst at enkelte av timene som gjensto var ettergitt, ettersom første del av arbeidet ble utført til fastpris. Videre ble det opplyst at advokat Os hadde oversett noen timer, slik at faktisk påløpt var høyere enn tidligere angitt.

Markedsrådets vurdering

- (7) Det følger av forvaltningsloven § 36:

«Når et vedtak blir endret til gunst for en part, skal han tilkjennes dekning for vesentlige kostnader som har vært nødvendige for å få endret vedtaket, med mindre endringen skyldes partens eget forhold eller forhold utenfor partens og forvaltningens kontroll, eller særlige forhold taler mot det.»

- (8) Markedsrådet kom i vedtak 2. desember 2022 til at det forelå grunnlag for ileggelse av overtredelsesgebyr, men at utmålingen av gebyret måtte reduseres. Dette må anses å utgjøre et endringsvedtak til gunst for en part.
- (9) Bestemmelsen i § 36 første ledd gir rett til dekning av *«vesentlige kostnader som har vært nødvendige for å få endret vedtaket»*.
- (10) Nødvendighetskriteriet innebærer at det må vurderes hvorvidt det var nødvendig å pådra seg utgiften for at forvaltningen skulle endre det opprinnelige vedtaket. Dette er et skjønsmessig kriterium, som forutsetter en konkret vurdering av de fremsatte krav. Det må legges vesentlig vekt på saksbehandlingsfeilens art og sakens vanskelighetsgrad, se Ot.prp.nr. 3 (1976–1977) s. 101 spalte 2. Ved vurderingen av om kostnadene var nødvendige for å få endret vedtaket, skal det legges vekt på hva parten selv med rimelighet har oppfattet som naturlige tiltak.
- (11) Markedsrådet bemerker at faktum i saken er oversiktlig, men at saken reiser vanskelige juridiske vurderinger og er av en alvorlighet som tilsier at det var nødvendig med advokatbistand.
- (12) Klager har fremmet et krav på til sammen 137 900 kroner ekskl. mva. Kostnadene fordeler seg på denne måten:
 - Arbeid frem til og med utarbeidelse av klage, fastpris: [REDACTED]
 - Gjennomgang av forbrukertilsynets argumentasjon, klientmøter og motsvar etter innsending av klage: 28 500 kroner
 - Forberedelser til muntlige forhandlinger: 16 500 kroner
 - Muntlige forhandlinger: 12 000 kroner
 - Second opinion fra advokat Os: 29 900 kroner

- (13) Markedsrådet har forstått det slik at kravet opprettholdes slik det er sendt inn, selv om det er noe avvik mellom totalbeløpet på timelisten og det som er krevet dekket. Advokat Kvandals siste innsendte timeliste viste at det har medgått [REDACTED] timer og påløpt totalt 130 755 kroner. Det er opplyst at [REDACTED] av disse timene og 16 800 kroner er ettergitt. I begrunnelsen for dette er det henvist til fastprisavtalen.
- (14) Slik Markedsrådet forstår det, har parten og advokaten inngått en fastprisavtale på [REDACTED] kroner for arbeidet med å skrive klage, mens det faktisk har påløpt [REDACTED] timer og 16 800 kroner til dette arbeidet. Markedsrådet vurderer det slik at det er de reelle kostnadene ved å skrive klage som har vært nødvendig for å få omgjort vedtaket og ikke hva som er avtalt som fastpris. Det er det faktiske timeantallet som viser hvor mye arbeid som var nødvendig for å utforme klagen. Parten har her påtatt seg en risiko ved å inngå en fastprisavtale, og denne risikoen kan ikke overføres til det offentlige på en slik måte at det offentlige dekker kostnadsforskjellen mellom faktisk påløpt tid og fastprisen. Dette gjelder også når hensynet til hva parten selv har oppfattet som rimelige tiltak vektlegges. Kostnader for arbeid frem til og med utarbeidelse av klage dekkes følgelig inntil 16 800 kroner. Markedsrådet har etter dette foretatt en avkortning på 43 200 kroner.
- (15) I vurderingen av nødvendighetsvilkåret er det adgang til å skille mellom anførsler som har ført frem, og anførsler som ikke har ført frem og som ikke har hatt betydning for endringen av vedtaket. Markedsrådet viser i denne forbindelse til Justisdepartementets uttalelse i JDLOV-2005-07958 og Hans Petter Graver, Alminnelig forvaltningsrett, 5. utgave, Universitetsforlaget, 2019 side 535.
- (16) I klagen brukte parten mye plass på å argumentere for at overtredelsen ikke var vesentlig eller forsettlig, samt at det ikke burde ilegges et overtredelsesgebyr etter Markedsrådets «kan»-skjønn. Anførselene om at overtredelsen ikke var vesentlig førte ikke frem og overtredelsesgebyret ble redusert, men bortfalt ikke. Markedsrådet kom til at parten ikke hadde opptrådt forsettlig, men grovt uaktsom. Overtredelsesgebyret ble redusert med 300 000 kroner, også med henvisning til at Forbrukertilsynet ikke opprettet dialog med selskapet forut for varselet om vedtak. Markedsrådet la til grunn at selskapet, spesielt med sin uttalte forbrukervennlige profil, var interessert i å operere innenfor regelverket, og at en slik dialog kunne ha klargjort den ulovlige markedsføringen. Markedsrådet fant grunn til å tro at samtaler eller forhandlinger med Forbrukertilsynet ville gitt selskapet mulighet til å stanse bruken av billigstpåstander på et tidligere tidspunkt. Det ble også lagt en viss vekt på at selskapet er relativt nystartet.
- (17) Selv om en del av anførselene som ble fremsatt i klagen og den muntlige behandlingen ikke førte frem, har parten opplyst saken, og de ulike klagegrunnene var vanskelig å skille fra hverandre. Markedsrådet har derfor kommet til at de tiltakene som er gjort av advokat Kvandal fremstår som naturlige og rimelige. Som vist ovenfor kan imidlertid ikke hele fastprisbeløpet dekkes som følge av at fastprisbeløpet ikke utgjør nødvendige kostnader.
- (18) Advokat Os' timeliste viser at hun har brukt [REDACTED] timer og at det har påløpt 39 284 kroner. Timelistene viser altså et høyere beløp enn det parten har krevd for hennes arbeid. Markedsrådet har imidlertid forstått det slik at advokat Os ikke ønsket å endre sakskostnadskravet på dette punktet.

- (19) Kostnadene som knytter seg til advokat Os' arbeid, omtales som «Second opinion» fra advokat Os. Markedsrådet har kommet til at dette var nødvendige kostnader. Ut fra opplysningene i timelisten har ikke advokat Os bare bidratt med en second opinion, men også bidratt med å skrive tilleggs kommentarer til Markedsrådet. Etersom kravet allerede er redusert sammenlignet med påløpte timer i timelisten, har Markedsrådet ikke funnet grunn til å avkorte ytterligere.

Konklusjon

- (20) Markedsrådet fatter etter dette følgende vedtak:

Markedsrådet dekker sakskostnader til Motkraft AS med 94 700 kroner eksklusiv merverdiavgift.

Vedtaket er enstemmig.

Vedtaket kan påklages innen tre uker fra mottak av dette brevet, jf. forvaltningsloven § 29 første ledd. En eventuell klage stilles til Barne- og familiedepartementet, men sendes til Markedsrådet.

Dokumentet er godkjent elektronisk